

Asia: VN/6566/2022

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän raportoinnin kokonaisuudesta ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta (liitteet 1 ja 2)

On luonnollista, että kuntien talousraportointiin tulee muutoksia, kun hyvinvointialueille siirtyvät tehtävät siirtyvät alueiden raportoitaviksi. Samassa yhteydessä esitetään kuitenkin tehtäväksi jälleen myös lukuisia muita muutoksia. Vuosittaiset muutokset raportoinnin rakenteessa aiheuttavat lisätyötä ja lisäkustannuksia kunnille. Muutokset myös heikentävät vertailtavuutta vuosien välillä.

Kun palveluluokkia jaetaan yhä pienempiin kokonaisuuksiin, joudutaan miettimään, kuinka paljon yksiköissä käytetään aikaa siihen, että seurataan tai arvioidaan sitä, kuinka yhden henkilön työaika jakaantuu eri palveluluokille, tai kuinka monelle riville yhden ostolaskun kustannukset jaetaan, että kustannukset pystytään kirjaamaan palveluluokille edes suurin piirtein oikein. Automaattinen raportointi, jonka oli tarkoitus helpottaa ja nopeuttaa kuntien talous- ja toimintaraportointia, lisääkin paitsi talous- ja ICT- henkilöstön myös muun henkilöstön työmäärää läpi koko organisaation.

Käytännön raportointityötä helpottaisi, jos suoraan kirjanpidosta saatavat euromääräiset tiedot raportoitaisiin eri raporttikokonaisuuksilla kuin muista lähteistä manuaalisesti saatavat tiedot, kuten kappalemäärät, neliömäärät tai vaikka vuokravastuut (Kunnan ja kuntayhtymän kalenterivuotta koskevat tilinpäätöstietoja täydentävät muut taloustiedot, KKYTT-raporttipaketti).

Raportoinneissa vaaditaan automaattisesti kommentoimaan tietyn suuruisia eroja edelliseen vastaavaan raporttiin. Kommentointi on erittäin työllistävää, ja osin myös turhauttavaa, kun joudutaan selittämään eroja, jotka kuuluvat normaaliin toimintaan. Esimerkkinä investoinnit, joiden luonteeseen kuuluu, että niihin käytetty summa vaihtelee vuosittain ja vuosineljänneksittäin.

Kommentointivaatimukset pitäisi määrittää eräkohtaisesti, ja euromäärissä pitäisi olla enemmän väljyyttä.

Lisääntyvät raportit ja raportointivelvoitteet sekä muutokset raportointivaatimuksissa aiheuttavat kunnille kustannuksia, jotka valtion tulee korvata kunnille täysimääräisesti.

2. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän palveluluokituksista ja siihen esitetyistä muutoksista (liite 4)

Palveluluokkiin ei tulisi tehdä muutoksia vuosittain. Muutokset lisäävät ja hankaloittavat kunnissa tehtävää työtä ja heikentävät vuosien välistä vertailukelpoisuutta. Mitä pienempiin palveluluokkiin raportointi jaetaan, sitä enemmän lisätään arvioihin perustuvia kustannusten jakoperusteita ja heikennetään tiedon oikeellisuutta ja käytettävyyttä. Kun uuden tilivuoden ensimmäinen neljännesvuosiraportti raportoidaan ennen kuin kaikki edellisen tilivuoden tilinpäätökseen liittyvät raporttikokonaisuudet on raportoitu, tämä aiheuttaa aikatauluongelmia määrittämiselle, kun määrittämisä ei välttämättä pystytä tekemään aikasidonnaisina.

Ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtävien palveluluokkaa esitetään jaettavaksi kahteen eri palveluluokkaan. Jo tällä hetkellä ympäristönsuojelun toimiala on jaettu kahteen palveluluokkaan. Eryteisesti pienessä kunnassa palveluluokkien lisääminen tarkoittaa suhteellisen pienten kustannusten jakamista arvioiduilla jako-osuuksilla eri palveluluokille, eikä kerätty tieto siltä osin välttämättä ole oikeaa. Palveluluokkien lisääminen ei vaikuta tarkoituksenmukaiselta.

Maaomaisuuden hallinnasta esitetään erotettavan omaksi palveluluokakseen maankäyttösopimukset. Uuden palveluluokan huomautuksissa esitetään, että ”Maankäyttömaksut tulisi kohdistaa niihin palveluihin, joita kunta tuottaa maksuilla.” Jää kuitenkin epäselväksi, mitä palveluluokassa raportoitavat kustannukset olisivat, ja miten ne saataisiin kohdennettua. Maaomaisuuden hallinta -palveluluokkaa ei tulisi jakaa kahteen uuteen palveluluokkaan.

Kulttuurifestivaalien ja -tapahtumien kustannuksia halutaan esityksen mukaan jatkossa seurata ja tilastoida erikseen. Mikäli tällaisen kokonaisuuden raportointi erikseen on välttämätöntä, pidämme lausuntopyynnössä esitetyistä vaihtoehdoista parempana erillistä palveluluokkaa.

3. Lausuntonne eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin esitetyistä muutoksista ja uusista tietosisällöistä (liitteet 3, 5 ja 6 sekä taulukkomallit)

Uutena tietosisältönä raportointiin esitetään lisättävän arvio opetustoimen toteutuneista kustannuksista. Esityksestä ei käy ilmi, mitä kustannuksia raportointi tarkkaan ottaen sisältää; onko kyse tiettyjen palveluluokkien sisällöstä, ja pitäisikö summien sisältää myös vyörytetyt kustannukset. Raportoitavaa tietoa ei todennäköisesti ennen tilinpäätöksen valmistumista voida tuottaa automaattisesti suoraan kirjanpidosta, vaan raportointi tapahtuu tavalla tai toisella manuaalisesti tai

tekemällä tätä tarkoitusta varten ylimääräisiä väliaikaisia kirjauksia järjestelmään. Ennen tietosisällön käyttöönottoa on myös selvittää, onko raporteilta saatava tieto niin luotettavaa, että sitä voitaisiin käyttää valtion kehysvalmistelussa.

Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan toimintaa esitetään raportoitavaksi erillisenä kokonaisuutena. Eriytettävät toiminnot koskevat sekä kunnan liikelaitoksen että kunnan eri toimialojen toimintaa. Laskelmia ei välttämättä saada suoraan kirjanpidosta vaan ne ovat vaativat usein erillistä manuaalista laskentaa. Eriytettyjen laskelmien muuttaminen kunnan liikelaitoskaavaan on työlästä eikä vaadittua raportointia ole mahdollista toteuttaa automatisoidusti ilman manuaalisten syöttöpohjien rakentamista. Tämä aiheuttaa suhteettoman paljon käsityötä sekä järjestelmäkustannuksia. On myös syytä kyseenalaistaa näin kerätyn tiedon tarpeellisuus ja olennaisuus, kun eriyttäminen pitää tehdä kunnan toiminnan kokonaisuuteen nähden pienistä summista.

Eriyttämisvelvollisuus on ollut uusi asia, ja ohjeet kuntakentälle eriytettävän toiminnan sisällöstä ovat edelleen olleet puutteellisia, mikä on vaikeuttanut laskelmien laatimista sekä toimintojen eriyttämistä yhdenmukaisesti eri kunnissa. Raportointivaadetta ehdotettiin jo vuoden 2022 tietosisältöön, mutta esitys päätettiin hylätä. Asiaan ei sen jälkeen ole saatu sellaista lisätietoa, että tietosisällön lisäämiselle olisi edelleenkaan riittäviä perusteita

4. Lausuntonne teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin esitetyistä muutoksista (liite 3 sekä taulukkomallit)

-

Leinonen Sari
Lieksan kaupunki - kaupunginhallitus 19.4.2022 § 136